

זֶה שֶׁהוּא סוּד וְסִתְרָה כָּלֵל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה בְּכַ"ב אוֹתוֹת וְעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי שֵׁם זֶה מֵאֲתִים וְשֵׁשׁ עֲשָׂרֵה אוֹתוֹת וְשִׁלְשִׁים וְשָׁנַיִם שְׁבִילִים שְׁפִלוּלִים בָּהֶן. הָרִי מֵאֲתִים אֲרָבָעִים וְשִׁמוֹנָה אֵיבָרֵי הַגּוֹף.

סוּד שֶׁנִּקְרָא אָדָם הַשּׁוֹלֵט עַל הַפֶּסֶא, סוּד שֶׁל שְׁבָעִים שְׁלֹמֶטָה, וְסִתְרָה זֶה שְׁכָתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסֶא דְּמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וְזֶה הוּא סִתְרָה שְׁכָתוּב וְה' הַמְטִיר עַל סָדָם וְגו' מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְהַפֶּל אֶחָד וְדָבָר אֶחָד, וְסִתְרָה אֶחָד לְחַכְמֵי הַלֵּב נִמְסָר. אֲשֶׁרִי [הוּא] חָלַקְתִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

סָדָם נִחְתָּם גְּזוּר דִּין שְׁלֹהֶם עַל שִׁמְנָעוּ צְדָקָה מֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (שם יו') וַיֵּד עֲנִי וְאֶבְיֹן לֹא הִחֲזִיקָה, וְלִכְּן הִדִּין לֹא הָיָה אֲלֵא מִן הַשָּׁמַיִם. צְדָקָה וְשָׁמַיִם הַפֶּל אֶחָד, וְכָתוּב (תהלים קח) כִּי גְדוֹל מְעַל שָׁמַיִם חֲסִדְךָ, מִשּׁוּם שֶׁצְדָקָה תְּלוּיָהּ בְּשִׁמּוֹ [בשמים], דִּין הוּא מְשָׁמַיִם, שְׁכָתוּב מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם.

הַדִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם זֶה, שְׁכָתוּב (איכה ד) וַיִּגְדֵּל עוֹן בֵּית עַמִּי מִחֲטָאֵת סָדָם. וְיִרוּשָׁלַיִם נִקְרָאת אַחֲוֹת לְסָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (יחזקאל יט) הִנֵּה זֶה הָיָה עוֹן סָדָם אַחֲוֹתֶיךָ, וְדִינָם הָיָה מִן הַשָּׁמַיִם דִּין אֶחָד כְּסָדָם עַל שִׁמְנָעוּ צְדָקָה מֵהֶם, פָּרֻט לְזֶה שֶׁזֶה הַתְּהַפֵּף וְזֶה נִחְרַב. לְזוֹ יֵשׁ תְּקוּמָה, וְלְזוֹ אֵין תְּקוּמָה. ע"כ סתרי תורה.

וַיַּעַר לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר הוּא וּשְׁתֵּי בְנֵי עֵמוֹ וְגו'. מֵהַ הַטָּעַם? מִשּׁוּם שֶׁרָאָה שֶׁהָיָה קְרוֹב לְסָדָם וְעָלָה מִשָּׁם. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (איוב לו) וְהוּא מְסֻבּוֹת מִתְהַפֵּף בְּתַחְבוּלָתוֹ לְפַעְלָם וְגו'. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסֻבּוֹת בְּעוֹלָם וּמְבִיא גְחָלֵי אֵשׁ צָחִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂיו, וְאַחַר כֵּן הוֹפֵךְ אוֹתָם וְעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּגוֹן אַחֵר.

כָּלֵלָא דְכָל אוֹרֵייתָא בְּכ"ב אַתּוּן וְעֶשֶׂר אֲמִירוֹן, בְּגִין דְּהָא שְׁמָא דָא מֵאֲתָן וְשִׁית סָרִי אַתּוּן וְתַלְתִּין וְתִרְיָן שְׁבִילִין דְּאִתְכַּלִּילֵן בֵּיהּ, הָא מֵאֲתָן וְאַרְבָּעִין וְתִמְנִיָא שְׁיִיפִין דְּגוּפָא.

וְזָא דְאֶקְרִי אָדָם דְּשִׁלֵּט עַל פְּרַסְיָא. וְזָא דְשִׁבְעִין דְּלִתְתָא, וְסִתְרָא דָא דְכָתִיב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַפֶּסֶא דְּמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וְזָא הוּא סִתְרָא דְכָתִיב וַיִּי הַמְטִיר עַל סָדָם וְגו' מֵאֵת יי מִן הַשָּׁמַיִם. וְכָלֵא חַד וּמְלָה חָדָא, וְסִתְרָא חָדָא לְחַכְמֵי לְבָא אֲתַמְסָר, וְכָפָה (ר"א ל"ג איהו) חוֹלְקֵהוֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

סָדָם גְּזוּר דִּינָא דְלֵהוֹן עַל דְּמִנְעוּ צְדָקָה מִנִּיהוּ, כְּמֵא דְאֵת אָמַר, (יחזקאל יו') וַיֵּד עֲנִי וְאֶבְיֹן לֹא הִחֲזִיקָה. וּבְגִין כֵּן דִּינָא לֹא הָיָה אֲלֵא מִן שָׁמַיִם. צְדָקָה וְשָׁמַיִם פְּלֵא חַד וְכָתִיב, (תהלים קח) כִּי גְדוֹל מְעַל שָׁמַיִם חֲסִדְךָ, וּבְגִין דְּתִלְיָא צְדָקָה בְּשָׁמַיָה (נ"א בשמים) דִּינָא הוּא מְשָׁמַיִם דְכָתִיב מֵאֵת יי מִן הַשָּׁמַיִם.

דִּינָא דְיִשְׂרָאֵל מֵהָאֵי אֲתֵר דְכָתִיב, (איכה ד) וַיִּגְדֵּל עוֹן בֵּית עַמִּי מִחֲטָאֵת סָדָם. וְאֶקְרִי יְרוּשָׁלַם אַחֲוֹת לְסָדָם כְּמֵא דְאֵת אָמַר, (יחזקאל יו') הִנֵּה זֶה הָיָה עוֹן סָדָם אַחֲוֹתֶיךָ, וְדִינֵהוֹן הָיָה מִן שָׁמַיָא דִּינָא חָדָא כְּסָדָם עַל דְּמִנְעוּ צְדָקָה מִנִּיהוּ. בַּר דְּדָא אֲתַהַפֵּף וְדָא אֲתַתְּרַב, דָא אֵית לָהּ תְּקוּמָה, וְדָא לֵית לָהּ תְּקוּמָה, (ע"כ סתרי תורה).

וַיַּעַר לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר הוּא וּשְׁתֵּי בְנֵי עֵמוֹ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּחָמָא דְהָיָה קְרִיב לְסָדָם וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח (איוב לו) וְהוּא מְסֻבּוֹת מִתְהַפֵּף בְּתַחְבוּלָתוֹ לְפַעְלָם וְגו'. קְדָשָא בְרִיךְ הוּא מְסֻבּוֹת סְבוּבִין דְּעֵלְמָא וְאֵייתִי קוּמְרִין טְהִירִין לְמַעַבְדַּ עוֹבְדוֹי, וְלִבְתֵּר מִתְהַפֵּף לֹון וְעֵבִיד לֹון כְּגוֹוֹנָא אַחֲרָא.

יִצְחָק פֶּתַח, (איוב לו) וְהוּא מְסֻבּוֹת מִתְהַפֵּף בְּתַחְבוּלָתוֹ לְפַעְלָם וְגו'. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסֻבּוֹת בְּעוֹלָם וּמְבִיא גְחָלֵי אֵשׁ צָחִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂיו, וְאַחַר כֵּן הוֹפֵךְ אוֹתָם וְעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּגוֹן אַחֵר.